

॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ उक्तवान् नहि ते पतयः संतीत्यादि ॥ ६ ॥ असंगृह्य अनुपसंहृत्य ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ अंतोष्ठात् अधरोष्ठात् उपरिगतमित्यर्थः दंतोष्ठादित्य
नहियुद्धेन पुत्रस्ते धर्म्येण समहाबलः ॥ न शक्यः केनचिद्भुंक्तुं मतो विषममाचरं ॥ ३ ॥ अधर्मेण जितः पूर्वतेन चापियुधिष्ठिरः ॥ निरुताश्वसदैवस्मृततो विषम
माचरं ॥ ४ ॥ सैन्यस्यैकोऽवशिष्टोऽयंगदायुद्धेन वीर्यवान् ॥ मां हत्वानहरेद्राज्यमिति वै तत्कृतं मया ॥ ५ ॥ राजपुत्रीं च पांचालीमेकवस्त्रारजस्वलां ॥ भवत्या
विदितं सर्वमुक्तवान्यत्सुतस्तव ॥ ६ ॥ सुयोधनमसंगृह्य न शक्याभूः स सागरा ॥ केवलाभोक्तुमस्माभिरतश्चैतत्कृतं मया ॥ ७ ॥ तथाप्यप्रियमस्माकं पुत्रस्ते
समुपाचरत् ॥ द्रौपद्याय त्सभामध्ये सव्यमूरुमदर्शयत् ॥ ८ ॥ तदैव वध्यः सोऽस्माकं दुराचारश्च ते सुतः ॥ धर्मराजा ज्ञया चैव स्थिताः स्म समये तदा ॥ ९ ॥ वैरमुद्दी
पितं राज्ञि पुत्रेण तव तन्महत् ॥ क्लेशिताश्वनेनित्यंतत एतत्कृतं मया ॥ १० ॥ वैरस्यास्य गताः पारं हत्वा दुर्योधनं रणे ॥ राज्यं युधिष्ठिरः प्राप्नोवयं च गतमन्यवः ॥
॥ ११ ॥ गांधार्युवाच न तस्यैष वधस्तात यत्प्रशंससि मे सुतं ॥ कृतवांश्चापितत्सर्वं यदिदं भाषसे मयि ॥ १२ ॥ हताश्वेन कुले यत्तु वृषसेनेन भारत ॥ अ
पिवः शोणितं संख्ये दुःशासनशरीरजम् ॥ १३ ॥ सद्भिर्विगर्हितं घोरमनार्यजनसेवितम् ॥ क्रूरं कर्म कृथास्तस्मात्तदयुक्तं वृकोदर ॥ १४ ॥ भीमसेन उवा
च अन्यस्यापि न पातव्यं रुधिरं किंपुनः स्वकम् ॥ यथैवात्मा तथा भ्राता विशेषो नास्ति कश्चन ॥ १५ ॥ रुधिरं न व्यतिक्रामदंतोष्ठादं वमाश्रुचः ॥ वैवस्वतस्तु त
द्देहस्तौ मे रुधिरोक्षितौ ॥ १६ ॥ हताश्वं न कुलं हृत्वा वृषसेनेन संयुगे ॥ भ्रातृणां संप्रहृष्टानां त्रासः संजनितो मया ॥ १७ ॥ केशपक्षपरामर्शो द्रौपद्याद्युतकारिते ॥
क्रोधाद्यदब्रुवं चाहंत च मे हृदि वर्तते ॥ १८ ॥ क्षत्रधर्माच्च्युतो राज्ञि भवेयं शाश्वतीः समाः ॥ प्रतिज्ञां तामनिस्तीर्य ततस्तत्कृतवानहम् ॥ १९ ॥ न मामर्हसि गांधा
रिदोषेण परिशंकितुम् ॥ अनिगृह्य पुरा पुत्रानस्मास्वनपकारिषु ॥ अधुना किं नुदोषेण परिशंकितुमर्हसि ॥ २० ॥ गांधार्युवाच वृद्धस्यास्य शतं पुत्रा
न्निघ्नं स्त्वमपराजितः ॥ कस्मान्न शेषयेः किंचिद्येनाल्पमपराधितं ॥ २१ ॥ संतानमावयोस्तात वृद्धयोर्हृतराज्ययोः ॥ कथमंधद्वयस्यास्य यष्टिरेकानवर्जिता ॥ २२ ॥
शेषेत्यवस्थिते तात पुत्राणामंतके त्वयि ॥ न मे दुःखं भवेदेतद्यदित्वंधर्ममाचरेः ॥ २३ ॥ वैशंपायन उवाच एवमुक्त्वा तु गांधारी युधिष्ठिरमपृच्छत ॥ कस
राजेति स क्रोधा पुत्रपौत्रवधादिता ॥ २४ ॥ तामभ्यगच्छद्राजेंद्रो वेपमानः कृतांजलिः ॥ युधिष्ठिरस्त्विदं तत्र मधुरं वाक्यमब्रवीत् ॥ २५ ॥

पपाठः ॥ १६ ॥ वृषसेनेन कर्णपुत्रेण ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ किंचित्कमपि न शेषयेः शेषमेकमपि न रक्षितवानसि ॥ २१ ॥ नवर्जितावधकाले न त्यक्ता ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥